

Κεφάλαιο 1

Γενικές οδηγίες για τη χορήγηση και τη βαθμολόγηση του τεστ

Η σωστή χρήση και αξιοποίηση του *Τεστ Δυσκολιών Γραπτού Λόγου*, δεν είναι μια απλή εξέταση ενός ή περισσότερων μαθητών με ένα κριτήριο αξιολόγησης του γραπτού λόγου. Είναι κάτι πολύ περισσότερο και απαιτητικότερο. Είναι μια δραστηριότητα διερευνητικής αξιολόγησης βασικών γνωστικο-γλωσσικών παραμέτρων που συνθέτουν την παραγωγή και επεξεργασία του γραπτού λόγου. Κατά την αξιολόγηση αυτή πρέπει να τηρείται, χωρίς παρέκκλιση, μια συγκεκριμένη διαδικασία η οποία προέκυψε από τη στάθμιση του τεστ.

Συνεπώς, όποιος επιθυμεί να χρησιμοποιήσει το παρόν τεστ θα πρέπει να έχει υπόψη του ότι, η σωστή χρήση του στηρίζεται σε δύο βασικές και απαραίτητες προϋποθέσεις. Πρώτον, ο χρήστης θα πρέπει να έχει σπουδάσει, μελετήσει και κατανοήσει τη **γνωστική λειτουργία του γραπτού λόγου**. Χωρίς αυτές τις θεμελιακές γνώσεις, για την πολυπλοκότητα που διέπει τη γνωστική διεκπεραίωση των πληροφοριών κατά την παραγωγή και επεξεργασία του γραπτού λόγου, δεν είναι σίγουρο ότι μπορούν να ερμηνευθούν σωστά τα αποτελέσματα του τεστ.

Η δεύτερη προϋπόθεση αναφέρεται στην ανάγκη ειδικής εκπαίδευσης για τη **χρήση και ερμηνεία του τεστ**. Παρόλο που το τεστ φαίνεται να είναι εύκολο στη χρήση του, ωστόσο επειδή είναι ένα σταθμισμένο τεστ, ο χρήστης του τεστ θα πρέπει να ενημερωθεί (από ειδικό σεμινάριο) για τη φύση, τη χορήγηση και την ερμηνεία του τεστ και να αποκτήσει τη σχετική εμπειρία στη χορήγησή του.

1.1. Οι συνθήκες της εξέτασης

Όπως στην περίπτωση χορήγησης κάθε τεστ, έτσι και για το παρόν τεστ βασική προϋπόθεση για τη σωστή χορήγησή του είναι η δημιουργία μιας «ατμόσφαιρας» επικοινωνίας, εμπιστοσύνης και κατανόησης μεταξύ του εξεταστή και του εξεταζόμενου.

Αυτό συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή του εξεταζόμενου, πράγμα το οποίο, με τη σειρά του, αποτελεί προϋπόθεση για τη σωστή αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της εξέτασης.

Το Τεστ Δυσκολιών Γραπτού Λόγου μπορεί να χορηγηθεί ατομικά αλλά και σε μικρές ομάδες. Όμως, βασική προϋπόθεση για τη χορήγηση του τεστ σε μικρές ομάδες, είναι η εξασφάλιση συνθηκών τοποθέτησης των παιδιών μέσα στο χώρο, που θα επιτρέπουν στο κάθε εξεταζόμενο παιδί να εργάζεται ατομικά, χωρίς να επηρεάζεται από την παρουσία και τον τρόπο εργασίας των άλλων παιδιών.

Σε κάθε περίπτωση, ο χώρος εξέτασης πρέπει να είναι ένας ήσυχος χώρος χωρίς εξωτερικά ερεθίσματα που είναι δυνατόν να επηρεάζουν τον εξεταζόμενο μαθητή (π.χ. ένα ανοικτό παράθυρο από όπου ακούονται θόρυβοι από το δρόμο, αυτοκίνητα κλπ). Επίσης, ο χώρος πρέπει να έχει άπλετο φως.

Στην περίπτωση που η εξέταση είναι ατομική, ο εξεταζόμενος μαθητής και ο εξεταστής μπορούν να κάθονται στο ίδιο τραπέζι, ο ένας απέναντι από τον άλλον. Όμως, στη συνέχεια, ο εξεταστής θα πρέπει να αποχωρεί διακριτικά από τη θέση του και να παραμένει σε άλλο σημείο της αίθουσας, προκειμένου ο εξεταζόμενος να μπορεί να εργάζεται απερίσπαστος και χωρίς την ψυχολογική «πίεση» της παρουσίας του εξεταστή απέναντί του.

Στην περίπτωση της εξέτασης σε μικρές ομάδες οι εξεταζόμενοι μπορούν να κάθονται όπως στην τάξη τους, ενώ ο εξεταστής (από ένα σημείο της αίθουσας) θα μπορεί να τους επιβλέπει διακριτικά. Σ' αυτή την περίπτωση θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι εξεταζόμενοι μαθητές δε θα συνεργάζονται μεταξύ τους και ότι δε θα αντιγράφει ο ένας από το γραπτό του άλλου.

Σε όλες τις περιπτώσεις ο ρόλος του εξεταστή συνίσταται κυρίως στην παροχή των οδηγιών έτσι ώστε οι εξεταζόμενοι να κατανοήσουν πλήρως αυτό το οποίο τους ζητείται να κάνουν. Επιπλέον, στην περίπτωση της δοκιμασίας της Παραγωγής Γραπτού Λόγου, ο εξεταστής πρέπει να βεβαιωθεί ότι ο εξεταζόμενος έχει παρατηρήσει τις 4 διαδοχικές εικόνες πριν αρχίσει να γράφει, ενώ στην περίπτωση των δύο δοκιμασιών της Επεξεργασίας Γραπτού Λόγου, πρέπει να βεβαιωθεί ότι εξεταζόμενος έχει διεκπεραιώσει με επιτυχία τα παραδείγματα αποκατάστασης αποδομημένων προτάσεων και αποδομημένου κειμένου.

Τέλος, στην περίπτωση της δοκιμασίας της Παραγωγής Γραπτού Λόγου, ο εξεταστής θα πρέπει από την αρχή να ενημερώσει τον/τους εξεταζόμενο/ους για το ότι θα πρέπει να ολοκληρώσουν το έργο του/τους εντός 30 λεπτών. Επιπλέον, σε όλες τις δοκιμασίες ο εξεταστής δεν θα πρέπει να επιτρέπει τη χρήση βοηθημάτων (π.χ. λεξικών, βιβλίων γραμματικής και συντακτικού, βιβλίων γλώσσας κ.τ.ό.).

1.2. Η διεξαγωγή της εξέτασης

Πριν αρχίσει η εξέταση (ατομική ή ομαδική), ο εξεταστής ενημερώνει αναλυτικά τον κάθε εξεταζόμενο ώστε να καταλάβει αυτό που του ζητείται να κάνει. Στη συνέχεια, προκειμένου να εξασκηθεί ο κάθε εξεταζόμενος στο έργο που καλείται να διεκπεραιώσει, ο εξεταστής χορηγεί τα παραδείγματα που προβλέπονται για τη συγκεκριμένη δοκιμασία.

Κατά τη διάρκεια αυτής της πρακτικής άσκησης, ο εξεταστής δίνει όλες τις απαραίτητες διευκρινίσεις και απαντά σε κάθε ερώτηση του εξεταζόμενου παιδιού σχετικά με το υπό εκτέλεση έργο, προκειμένου να διευκολύνει το παιδί να καταλάβει αυτό που πρέπει να κάνει. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτό που γίνεται σ' αυτή την προκαταρκτική φάση της εξέτασης δεν επιτρέπεται να γίνει κατά την κύρια φάση, οπότε η διαδικασία θα πρέπει να τηρείται χωρίς παρέκκλιση, όπως ακριβώς αναφέρεται στις ειδικές οδηγίες εξέτασης της κάθε δοκιμασίας.

Το τεστ μπορεί να χορηγείται ολόκληρο (δηλαδή όλες οι δοκιμασίες) ή ένα τμήμα του (δηλαδή κάποια ή κάποιες δοκιμασίες). Αυτό εξαρτάται από το παιδί και τις συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση ο εξεταστής αποφασίζει πώς θα διαχειριστεί την κατάσταση, έχοντας υπόψη ότι αυτό που προέχει είναι το συμφέρον του παιδιού και η αντικειμενική αξιολόγησή του.

Ειδικά στη δοκιμασία της Παραγωγής Γραπτού Λόγου, εάν το παιδί τελειώσει σε χρόνο πολύ μικρότερο από τον προβλεπόμενο, ο εξεταστής παροτρύνει το παιδί να συνεχίσει την προσπάθεια συγγραφής του κειμένου ή να κάνει συμπληρώσεις ή διορθώσεις στο κείμενο που έχει γράψει. Εάν όμως ο μαθητής δεν επιθυμεί να συνεχίσει, τότε ο εξεταστής ευγενικά παραλαμβάνει το Φυλλάδιο Εξέτασης από το μαθητή, τον ευχαριστεί για την προσπάθειά του και σημειώνει το χρόνο που χρειάστηκε ο

μαθητής για να γράψει το κείμενο. (Αν και ο χρόνος συγγραφής δεν λαμβάνεται υπόψη κατά τη βαθμολόγηση, ωστόσο η καταγραφή του είναι πιθανόν να αποτελέσει χρήσιμη πληροφορία για τον εξεταστή κατά την ερμηνεία των αποτελεσμάτων).

Σε όλη τη διάρκεια της εξέτασης ο εξεταστής θα πρέπει να έχει αναπτύξει ένα κλίμα καλής επικοινωνίας και κατανόησης με τον εξεταζόμενο έτσι ώστε, με τη λήξη της εξέτασης, ο εξεταζόμενος μαθητής να αποχωρήσει ευχαριστημένος. Μόλις παραλάβει το γραπτό του παιδιού, ο εξεταστής συμπληρώνει τα υπόλοιπα στοιχεία του παιδιού στην πρώτη σελίδα του Φυλλαδίου *Εξέτασης*, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στο στοιχείο της ημερομηνίας γέννησης (το οποίο, όμως, θα είναι χρήσιμο να διασταυρώνεται και από το αρχείο του σχολείου). Πριν από την αποχώρηση του παιδιού ο εξεταστής ευχαριστεί το παιδί για τη συμμετοχή του και το επιβραβεύει για την επίδοσή του (όποια και αν είναι αυτή), τονίζοντάς του ότι τα κατάφερε πολύ καλά. Επίσης, μετά την αποχώρηση του παιδιού, στο χώρο «Παρατηρήσεις» (στην πρώτη σελίδα του Φυλλαδίου *Εξέτασης*) σημειώνει τις παρατηρήσεις του σχετικά με τη στάση του παιδιού κατά την εξέταση, δηλαδή τη συγκέντρωση, το βαθμό συνεργασίας, την κόπωση κ.ά.

1.3. Ο χρόνος εξέτασης

Χρονικός περιορισμός υπάρχει μόνο για τη διεκπεραίωση της δοκιμασίας «Παραγωγή Γραπτού Λόγου». Συγκεκριμένα, ο χρόνος που διατίθεται για τη δοκιμασία αυτή είναι 30'. Η μέτρηση αυτού του χρόνου αρχίζει μετά την παροχή των οδηγιών, διευκρινίσεων και απαντήσεων στα διάφορα ερωτήματα του κάθε εξεταζόμενου.

Οι δύο κλίμακες αξιολόγησης της *Επεξεργασίας Γραπτού Λόγου* (δηλαδή η *Αποκατάσταση Αποδομημένης Πρότασης* και η *Αποκατάσταση Αποδομημένου Κειμένου*) χορηγούνται χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό.

1.4. Η σειρά χορήγησης των δοκιμασιών

Το *Τεστ Δυσκολιών Γραπτού Λόγου* δεν έχει μια συγκεκριμένη σειρά χορήγησης. Ο εξεταστής μπορεί να ξεκινήσει τη χορήγησή του είτε από την πρώτη δοκιμασία (τη συγγραφή κειμένου με βάση την αλληλουχία εικόνων) είτε από τις δύο δοκιμασίες αποκατάστασης αποδομημένων προτάσεων και κειμένων. Όμως,

στην περίπτωση που επιλέξει να ξεκινήσει τη διαδικασία χορήγησης από τις κλίμακες αποδομημένου γλωσσικού υλικού, τότε κρίνεται σκόπιμο να ξεκινήσει με την κλίμακα της Αποκατάστασης Αποδομημένης Πρότασης και να συνεχίσει με την κλίμακα της Αποκατάστασης Αποδομημένου Κειμένου.